THE MESORA DINNER

סעודת המסורה

www.halachicadventures.com

Dr. Ari Zivotofsky שו"ב
zivotoa@mail.biu.ac.il
054 555.8694

Dr. Ari Greenspan שו"ב
ari@greenspandental.com
054 633.6420

אנג׳רה, לחם, ומטבל איזוב עם שקדים

ד"ר ארי גרינספן - הקדמה לסעודת המסורת
פרופסור זוהר עמר – המעמד ההלכתי של טף

בזעת אפיך תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר תשוב:
(בראשית פרק ג)

ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמל שקדים
(במדבר י"ז כ"ג)

מרק שילוח הקן
מרק תורים יונים ודרור עם פסטה בצורת קן ובתוכה ביצים בשריות

Sparrow - Passer domesticus Dove - Streptopelia turtur Pigeon - Columba domesticus

וידאו של הרב אוירבך ומסורת משפחתו על הדרור
הרב חיים גיאת ומסורת משפחתו על הדרור
הרב רייזמן ביצים בשריות – לא מהחמין

ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן
וטהרה
(ויקרא פרק יב)

שטבעו של הצפור דרור שאינו מקבל מרות ודר בבית כבשדה שנשמט מזוית לזוית ואינם יכולים לתפסו ולכן אינו נקרא צידה מדאורייתא:
(משנה ברורה סימן שטז ס"ק א)

בשר יונים ותורים קשה לעיכול, הבשר מוצק נוטה לשחרות, אבל המרק שלהן מתוק ונעים וקל לשתות
(משה בערשטיין - שוחט לונדון- עולם התושיה 1936)

ביצים הנמצאים בעופות, אם הם גמורות דהיינו שיש להם חלבון וחלמון, אע"פ שהיא מעורה בגידים, הרי זו גמורה ומותר לאכלה בחלב. אבל אם אין לה אלא חלמון, אסור לבשלם בחלב. אבל אם אכלם בפני עצמם, מותר לאכול אחריהם גבינה או חלב.
(שולחן ערוך יורה דעה סימן פז)

שליו ממולא בגרש כרמל

Quail - *Coturnix coturnix*
וידיאו של הרב צווייגענהאפט ומסורתו על השליו
הרב ד"ר ישראל מאיר לוינגר – סכנה, אוכל והלכה

יהי בערב ותעל השלו כתיב שלו וקרינן סלו צדיקים אוכלין אותו בשלוה ורשעים אוכלין אותו ודומה עליהם כסילוים, ארבעה מיני שלו הן שבלי וקיבלי ופסיוני ושלו. מעליא דכולהו שבלי. גריעא דכולהו שלו
(ילקוט שמעוני תורה פרשת בשלח רמז רס)

Moshe Bason
Chef
www.the-eucalyptus.com

Advisory Board
Professor Zohar Amar
Eretz Yisrael Studies, Bar Ilan University
Rabbi Kotel Dadon
Chief Rabbi of Croatia
Richard Joel
President Yeshiva University
Professor Mordechai Kislev
Dept. of Biology, Bar Ilan University
Rabbi I. M. Levinger
D.V.M. former Av Bet Din of Basel, Switz.
Rabbi Shlomo Machpud
Av Bet Din Yoreh Deah
Rabbi Desmond Maizels
Capetown South Africa, Bet Din Kashrut
Rabbi Seth Mandel
Director of Meat Products for OU
Rabbi Yakov Meidan
Rosh Yeshivat Har Etzion
Rabbi Dr. Moshe Tendler,
Rosh Yeshiva, Professor of Biology Y.U.
Dr. Doni Zivotofsky
Veterinarian

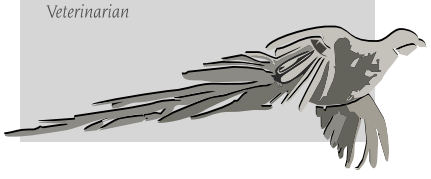

Lone Tree Brewery
TEPERBERG 1870

THE MESORA DINNER סעודת המסורה

תאנים ממולאות בנתחי חזה עוף אורז בר ברוטב תמרהינדי
חמוץ מתוק

wild chicken - *Gallus gallus*

פרופסור מרדכי כסלו – ה' מיני דגן

כיצד מפרישין הבכורים יורד אדם בתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה אשכול שביכר רמון שביכר קושרו בגמי ואומר הרי אלו בכורים
(משנה מסכת ביכורים פרק ג משנה א)

עצי תאנה יפין לסדר המערכה
(משנה מסכת תמיד פרק ב משנה ה)

אגם הברבורים: ברווז אווז מולרד וברברי ברוטב דבש וזנגביל

duck - *Anas domesticus*
goose - *Anser domesticus*
muscovy - *Cairina moschata*
mulard- hybrid of muscovy drake and female pekin

דר ארי גרינספן - "העוף הטהור בירושלים וטמא במונסי ניו-יורק"

הרואה אווז בחלום - יצפה לחכמה, שנאמר חכמות בחוץ תרנה
(תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נז עמוד א)

פסטיה של פסיונים עם בשר פניניות

ד"ר ארי גרינספן – החוט המשולש לא במהרה ינתק: וידאו - גביית מסורות הפניניה

יש מאכיל לאביו פסיוני וטורדו מן העולם, ויש מטחינו בריחים
(תלמוד בבלי מסכת קידושין דף לא עמוד א)

ועתה נפשנו יבשה אין כל וגו' א"ר שמעון בן יוחאי וכי בשר היו מבקשין והלא כל מעדני עולם טועמין במן כל מי שהיה מתאוה בשר היה טועמו וכל מי שהיה מתאוה דגה היה טועמו מי שהיה מתאוה תרנגול או פסיון או טווס כך היה טועם
(במדבר רבה (וילנא) פרשה ז ד"ה ד וישלחו מן)

"מהודו ועד כוש"
נהפכו - קדירת נתחי הודו בר וירקות אורז וזעפרן

wild turkey - *Meleagris gallopavo*

הרב שבתאי רפפורט- טכנולוגיה ומסורת

ומין הצובעים כגון ספיחי אסטיס והוא צבע תכלת ובערבי אל ג'יל, וקוצה אל עצפור וצבעו אדמוני, והוא פרח זרע אל קרטם ודומה לשערות הזעפרן, ובארץ כנען ראיתי שנותנין אותו בתבשיל במקום זעפרן
(ספר כפתור ופרח פרק מח דברים הפטורים מביעור)

הוֹדוּ לה' כִּי טוֹב כִּי לעוֹלם חסדוֹ:
(תהלים פרק קיח)

עטיני פרה וריאות ברוטב זעפרן קל

הרב צבי שכטר - הכשר כחל

הכחל - קורעו ומוציא את חלבו, לא קרעו - אינו עובר עליו (חולין דף קט עמוד א)

אי אפשר לקבל עול מלכות שמים אלא בשמחה. השמחה היא תכלית החיים, ובידה להפוך את הרע לטוב, וקיימא לן שאין תחומים בין שמחה לזמרה. שתיהן מקורן בעולם הנגינה. ולכן "כשבני אדם מזמרים מבריחין את הקליפות". כי באדם יש גיהינום וגן-עדן, היינו - הריאה היא גן-עדן, הכבד והטחול הם גיהינום, והקול בא מהריאה שהיא גן-עדן. לכן הוא מכרית את הקליפות

(ליקוטי שושנים, דברי ליקוטים לרבי פנחס מקוריץ)

יין ראשונים

"ויין ישמח לבב אנוש ולחם לבב אנוש יסעד"

דג השיבוטא און א ביסעל גפילטע פיש מיט חריין

shibuta - *Barbus grypus*

ד"ר ארי גרינספן – זיהוי השיבוטא התלמודי

אמרה ליה ילתא לרב נחמן: מכדי, כל דאסר לן רחמנא שרא לן כוותיה, אסר לן דמא - שרא לן כבדא, נדה - דם טוהר, חלב בהמה - חלב חיה, חזיר - מוחא דשיבוטא, גירותא - לישנא דכוורא, אשת איש - גרושה בחיי בעלה, אשת אח - יבמה, כותית - יפת תאר, בעינן למיכל בשרא בחלבא! אמר להו רב נחמן לטבחי: זויקו לה כחלי.

(מסכת חולין דף קט עמוד ב)

אמר רב יוסף: מצוה בה יותר מבשלוחה; כי הא דרב ספרא מחריך רישא, רבא מלח שיבוטא;

(קידושין דף מא עמוד א)

מר רבי חנינה בריה דרבי אבהו שבע מאות מיני דגים טהורים ושמונה מאות מיני חגבים טהורים ולעוף אין מספר כולהם גלו עם ישראל לבבל וכשחזרו כולהם חזרו עמהן חוץ מן הדג הנקרא שיבוטא

(תלמוד ירושלמי מסכת תענית פרק ד דף סט טור ב /ה"ה)

דג החרב, קינגקליפ, ומרלין כחול

swordfish - *Xiphias gladius*

kingklip - *Genypterus capensis*

blue marlin - *Makaira nigricans*

הרב ד"ר ארי זיבוטפסקי - הפולמוס אודות כשרותו של דג החרב וקינגקליפ

הרב אברהם דוד מוסקוביץ – הכשרת המרלין הכחול

אמר רבי יצחק: כל הקורא קריאת שמע על מטתו, כאלו אוחז חרב של שתי פיות בידו

(מסכת ברכות דף ה עמוד א)

"מנהג פשוט בכל ישראל לאכול דג בעל החרב הנקרא בלעז 'פישי אישפאדה'

(הכנסת הגדולה, הגהות לבית יוסף, יו"ד סי' פג אות עד)

סורבה ויין אחרונים
ברכת הטוב והמטיב

אין לברך הטוב והמטיב אלא אם כן יש אחר עמו דהכי משמע הטוב לו והמטיב לחבירו והוא הדין אם אשתו ובניו עמו אבל אם הוא יחידי לא

(שולחן ערוך אורח חיים קעה)

סיום המשנה של חתן הבר מצוה אליהו לדווין

בירה הביכורים

דר ארי גרינספן -יין ושכר אל תשתו

אחד שכר תמרים ואחד שכר שעורים ואחד שמרי יין מברכין עליו שהכל ואינן אסורין במגע עכו"ם ולא אסירי אלא בתוך חנותו של עכו"ם משום איקרובי דעתם
(שו"ת תשב"ץ חלק א סימן פו ד"ה ולענין בהמ"ז)

שיפודי כבש ועז צלויים על מצות ומרורים

sheep - *Ovis aries*
goat - *Capra aegagrus*
endive - *Cichorium endivai*
פרופסור ארי שייפר – המרור המקורי

ואמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: למה נמשלו מצריים כמרור - לומר לך: מה מרור זה שתחילתו רך וסופו קשה, אף מצריים - תחילתן רכה וסופן קשה
(תלמוד בבלי מסכת פסחים דף לט עמוד א)

אימא מררתא דכופיא יש מי שאומר המרה של בהמה ויש מי שאומר מרה של דג ששמו כופיא והיא שיבוטא
(רבינו חננאל פסחים לט.)

שלמה אמר את הכל עשה יפה בעתו אילו אמרו אדם אחר היו שוחקין עליו [ומי] הודיע לו מהו יפה ומהו אינו יפה, אלא שלמה שלא חסר כלום משלחנו היה יודע איזהו יפה, א"ר תנחומא אפילו מרור בתמוז ומלפפונין בניסן לא חסר שלחנו של שלמה
(ילקוט שמעוני קהלת רמז תתקסח)

קרפציו שור הבר: באפלו נא על מצע נזיד עדשים

water buffalo - *Bubalus bubalis*
שף משה בסון

ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכרה
(בראשית פרק כה)

שלא מרד עשו בימיו מנלן? דכתיב: +בראשית כ"ה+ ויבא עשו מן השדה והוא עיף, ותנא: אותו היום נפטר אברהם אבינו, ועשה יעקב אבינו תבשיל של עדשים לנחם את יצחק אביו. [ומ"ש של עדשים]? אמרי במערבא משמיה דרבה בר מרי: מה עדשה זו אין לה פה, אף אבל אין לו פה. דבר אחר: מה עדשה זו מגולגלת, אף אבילות מגלגלת ומחזרת על באי העולם.
(תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף טז עמוד ב)

קבבוני בשר עגל ברוטב במיה

cow - *Bos taurus*

הרב ד"ר ארי זיבוטפסקי – ניקור אחוריים

פירש רבינו חננאל שור הבר שקורין בופיל"ו רבותינו הגאונים נמנו עליו שמכסין את דמו. ולא אפשיטא אי חיה היא אי בהמה וחלבו אסור מספק וכן הלכה.
(ספר האגור הלכות שחיטה סימן אלף צט)

אייל האדום ואייל הנקוד

spotted deer - *Axis axis*
red deer - *Cervus elaphus*
הרב ד"ר ארי זיבוטפסקי – שיניים וכשרות בהמות
“נפתלי אילה שלוחה" (בראשית מ"ט:כ"א,) ודרשו במדרש תנחומא (ויחי יג):
"שהיא קלה לבשל פירותיה כאיילה זו שהיא קלה לרוץ"

סלט ביצים
לבנות, חומות, ירקרקות, מנוקדות (שליו), גדולות (הודו), קטנות (דגים), בשריים (זכר)

דר אליקים ברמן – דם ובשר בביצים

אפרוחים אלין תלמידי חכמים, דבגינהון שריא שכינתא על ישראל, או ביצים אלין אינון תינוקות של בית רבן, דבגינהון שריא שכינתא על ישראל

(תיקוני זהר כא ב)

סלט ירקות בשני צלחות

ד"ר סוזן ווינגרטן - לחם מעופש ודגים מסריחים

מטעמים מהתלמוד

כל מיני פירות יפין לחלום חוץ מפגי תמרה כל מיני ירקות יפין לחלום חוץ מראשי לפתות והאמר רב לא איעתרי עד דחזאי ראשי לפתות כי חזא בכנייהו חזא כל מיני צבעונין יפין לחלום חוץ מן התכלת כל מיני עופות יפין לחלום חוץ מן קריא וקפופא וקורפראי

(ברכות נז ב)

חגבים מוקפצים

desert locust - *Scistocerca gregaria*

פרופסור זוהר עמר – מסורה של החגב

ויש הרבה מהם במקומינו בינותינו, כאותן שקורין לנגושט"א [ארבה], אבל אין אנו בקיאין בהן, שארבעה סימני טהרה נאמרו בהם ארבע רגלים, וארבע כנפים, וקרסולין אלו כרעים הכתובים כאן, וכנפיו חופין את רובו. וכל סימנים הללו מצויין באותן שבינותינו, אבל יש שראשן ארוך ויש שאין להם זנב וצריך שיהא שמו חגב, ובזה אין אנו יודעים להבדיל ביניהם

(רש"י ויקרא פרק יא פסוק כא)

סימני חגבים; כל שיש לו ד' רגלים וד' כנפים, וכנפיו חופין את רוב אורך גופו ורוב היקפו, א ויש לו שני כרעים לנתר (פי' לקפץ ולהעתיק ממקום למקום) בהם. ואפילו אין לו עכשיו, ועתיד לגדלם לאחר זמן. ואע"פ שיש בו כל הסימנים הללו, אינו מותר ב אלא אם כן שמו חגב או שיש להם מסורת ששמו חגב.

(שולחן ערוך יורה דעה סימן פה סעיף א)

קרח מגן עדן
קרם מלאבי בחלב שקדים ורוטב פרחי היביסקוס

הרב יעקב מדן - מעין עולם הבא

ארץ זבת חלב ודבש
טחינה גולמית ודבש תמרים

כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה'

(ויקרא פרק ב:יא)

אתרוג תימני חי ומתוק

"הרואה אתרוג בחלום - הדור הוא לפני קונו, שנאמר "פרי עץ הדר כפת תמרים"
(תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נז עמוד א)

חגבים משוקולד

והייתי סובר שכל העולם כולו אוכלים אותו [חגב] ... גם אני הייתי אוהב אכילתו יותר מכל מעדני עולם
(רב אהרן פרץ [תקכו])

עוגת שיר השירים: סולת רפדוני תפוחים

סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני
(שיר השירים ב ה)

תה צמחים וקפה

דברי סיכום – הרב ד"ר ארי זיבוטפסקי

ברכת המזון

רבי חזקיה ר' כהן בשם רב עתיד אדם ליתן דין וחשבון על כל שראת עינו ולא אכל. ר' לעזר חשש להדא שמועתא ומצמיח ליה פריטין ואכיל בהון מכל מילה חדא בשתא.
(ירושלמי, קידושין, מח:ב פרק ד הלכה יב)

הרואה טרפה לעצמו כו'. עיין פרש"י ושמעתי פירוש הפסוק בזה שאומר אשרי כל ירא ה' ההולך וגו' ר"ל מי שבא לידו ספק טרפות והוא ירא את ה' ומחמיר על עצמו מספק לאכלה הנה אשריו בעה"ב שמנע עצמו מספק טרפה אבל יגיע כפיך כי תאכל וגו' יש לו מעלה יתירה דהיינו שמיגע עצמו וכפיו למצוא היתר לספקו עד שאוכלה הנה זה שזוכה ב' עולמות דכתיב ביה אשריך בעה"ז שהרי אוכלה וטוב לעה"ב שהתיגע נפשו בתורה וק"ל:
(מהרש"א חידושי אגדות, מסכת חולין דף מד עמוד א)

יאכלו ענוים וישבעו

(תהילים כב כז)

ערבית

www.halachicadventures.com